

**Oriënterend onderzoek
ontploffbare oorlogsresten**
MER Nieuwbouw kerncentrale
Eemshaven

Antea Group

Understanding today.
Improving tomorrow.

projectnummer 0486653.100

21 oktober 2025

Oriënterend onderzoek OO

MER Nieuwbouw kerncentrale Eemshaven

projectnummer 0486653.100

21 oktober 2025

Auteur(s)

Benjamin Honigh

Colofon

Projectgroep

Ontploffbare Oorlogsresten

Gecontroleerd

Paul Gieben

datum

21 oktober 2025

beschrijving

Definitief 00

vrijgave

P. Gieben

Inhoudsopgave

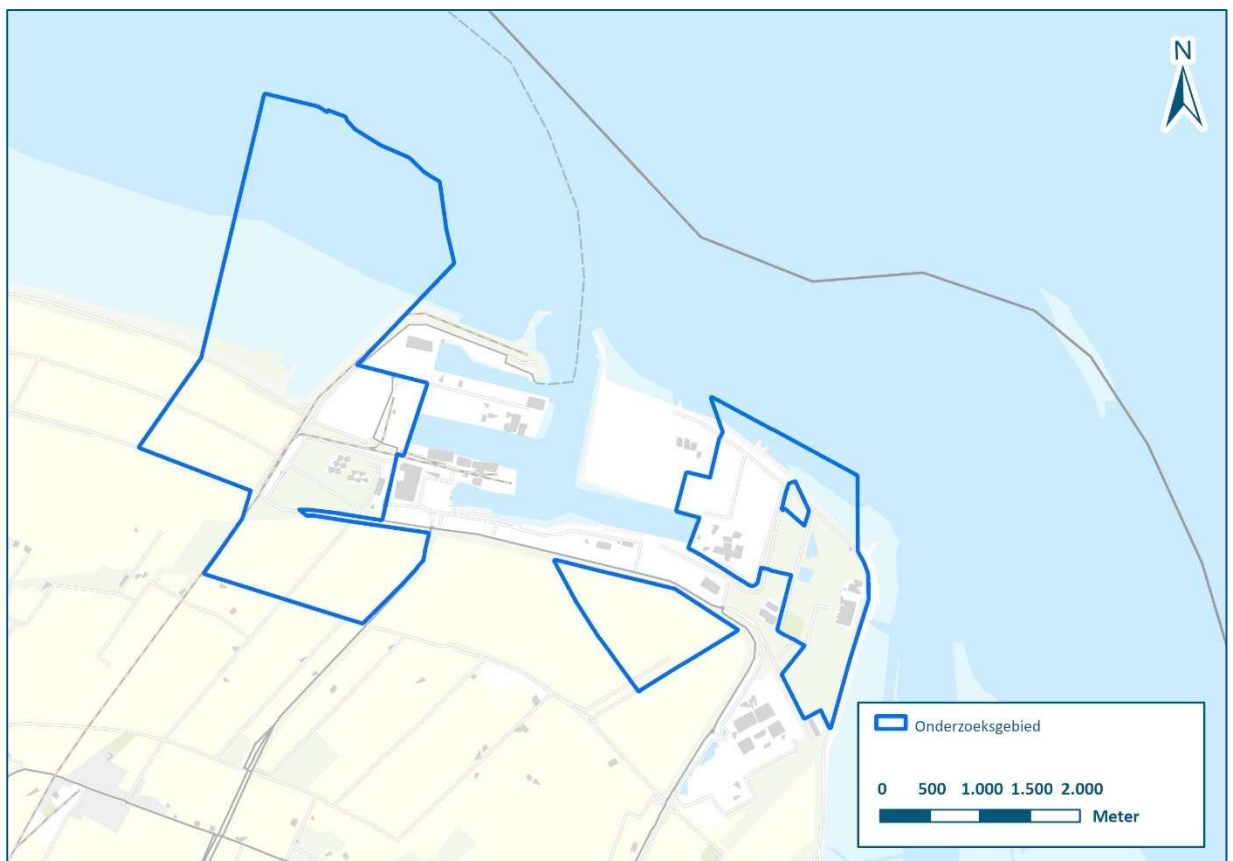
1.	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
1.3	Wet- en regelgeving	5
1.4	Ligging onderzoeksgebied	5
2.	Inventarisatie Oriënterend Onderzoek	7
2.1	Onderzoek door derden	7
2.2	Archief vermeldingen	8
2.3	Literatuur vermeldingen	10
2.4	Open Source vermeldingen	12
2.5	Inventarisatie militaire objecten	12
3.	Onderzoekresultaten van reeds uitgevoerde onderzoeken	14
3.1	Uitleg totstandkoming landelijke statuskaart OO	14
3.2	Resultaten landelijke statuskaart OO: stoplicht indicatie	15
4.	Conclusie en advies	16
4.1	Conclusie	16
4.2	Advies	16
	Bijlage 1 Protocol onverwachts aantreffen Ontplobbare Oorlogsresten	17
	Bijlage 2 Bronnen landelijke OO database	18
	Bijlage 3 Disclaimer	19
	Bijlage 4 Servicedesk	20
	Bijlage 5 Stroomschema OO onderzoeken	21

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Nederland wil in 2050 klimaatneutraal zijn. Kernenergie kan een belangrijke bijdrage leveren aan die doelstelling. Daarom heeft het kabinet besloten om in te zetten op de voorbereiding van twee nieuwe kerncentrales. Het ministerie van Klimaat en Groene Groei is een ruimtelijke procedure gestart voor de bouw van twee nieuwe kerncentrales. In de eerste fase zal een verkenning plaatsvinden naar geschikte locaties om twee kerncentrales te realiseren. Hiervoor worden meerdere locaties zorgvuldig onderzocht, om uiteindelijk tot een Voorkeursbeslissing te komen. Een van de locaties is de Eemshaven, Groningen.

Eén van de factoren waarmee rekening gehouden dient te worden bij grondroerende werkzaamheden is de mogelijke aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten uit de Tweede Wereldoorlog. Voorliggend rapport betreft een Oriënterend onderzoek Ontplofbare Oorlogsresten (hierna verkort tot Oriënterend onderzoek OO) dat door Antea Group is uitgevoerd met betrekking tot de Eemshaven.

Figuur 1. Geplande werkzaamheden zullen plaatsvinden in het met blauw aangegeven onderzoeksgebied.

1.2 Doel

Het Oriënterend onderzoek OO wordt uitgevoerd door verschillende bronnen uit de Antea Group database te raadplegen. Het resultaat van het Oriënterend onderzoek OO is afhankelijk van de vergaarde vermeldingen ten aanzien van het onderzoeksgebied. De kans is echter aanwezig dat mogelijk belangrijke informatie niet is verwerkt in dit document.

Om deze reden is het voorliggende document te beperkt om aan de eisen te voldoen van een onderzoek Conflictperiode OO (OCP-OO) zoals gesteld in het private Certificatie Schema Vooronderzoek en Risicoanalyse Ontplofbare Oorlogsresten (CS-VROO) te voldoen. Wel voldoet dit document aan de eisen die worden gesteld aan een Oriënterend Onderzoek OO binnen het Arbobesluit en het CS-OOO.

De Antea Group database is dynamisch en wordt periodiek aangevuld met nieuwe informatie. De resultaten van het voorliggende rapport zijn afhankelijk van de hoeveelheid aan informatie die is opgenomen in het bevragingssysteem. Wanneer meer informatie beschikbaar is, is de kans groter dat resultaten uit het rapport naar voren zullen komen. Een leemte in kennis waar rekening mee gehouden is, is dat veel historische bronnen enkel een plaatsnaam of omgeving vermelden waar een oorlogshandeling plaats heeft gevonden. Dergelijke meldingen kunnen mogelijk gemist worden bij een standaard bevraging. Dit wordt ondervangen door een ruimer gebied te bevragen om dergelijke vermeldingen van oorlogshandelingen als resultaat te kunnen opnemen in de onderliggende rapportage. Daardoor bestaat de kans dat er vermeldingen uit de database worden gepresenteerd die mogelijk geen relevante informatie bevat ten aanzien van het onderzoeksgebied. Dit kan echter pas worden uitgesloten na nadere analyse in een nader onderzoek (zie ook paragraaf 1.3).

1.3 Wet- en regelgeving

In de periode van 2012 tot 2020 waren de eisen betreft het onderzoek en de opsporing van explosieven vastgelegd in het WSCS-OCE. Per 1 januari 2021 is het Certificatieschema Opsporen van Ontplofbare Oorlogsresten (CS-OOO) van kracht gegaan. Dit certificatieschema vervangt het Werkveldspecifiek Certificatieschema - Opsporen Conventionele Explosieven (WSCS-OCE).

In het CS-OOO wordt verwezen naar het Arbobesluit. In de voorbereiding van een project waarbij de grond-/waterbodem wordt geroerd is de opdrachtgever verplicht een onderzoek met betrekking tot de mogelijke aanwezigheid en risico's betreffende ontplofbare oorlogsresten uit te voeren. Het inschatten van deze risico's wordt gedaan door het laten uitvoeren van een Oriënterend, dan wel Nader Onderzoek Ontplofbare Oorlogsresten, zoals is vastgelegd in het Arbobesluit¹.

Binnen de Nota van Toelichting van het Arbobesluit wordt gespecificeerd dat het oriënterend onderzoek een 'quick scan' betreft: "Het oriënterend onderzoek bedoeld in het tweede lid betreft een 'quick scan' waarmee bijvoorbeeld bij de betreffende gemeente of op de bommenkaart na wordt gegaan of er in dat gebied oorlogshandelingen hebben plaatsgevonden."².

Er zijn drie uitkomsten mogelijk bij het uitvoeren van een oriënterend onderzoek: "Het oriënterend onderzoek kan leiden tot het inzicht dat er (1) geen sprake, (2) dat er mogelijk sprake of dat er (3) met zekerheid sprake is van de aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten die gevaar kan opleveren voor de veiligheid of gezondheid van werknemers en derden"³.

1.4 Ligging onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelegen in de gemeente Het Hogeland. Ten tijde van de Tweede Wereldoorlog betrof het de gemeente Uithuizermeeden.

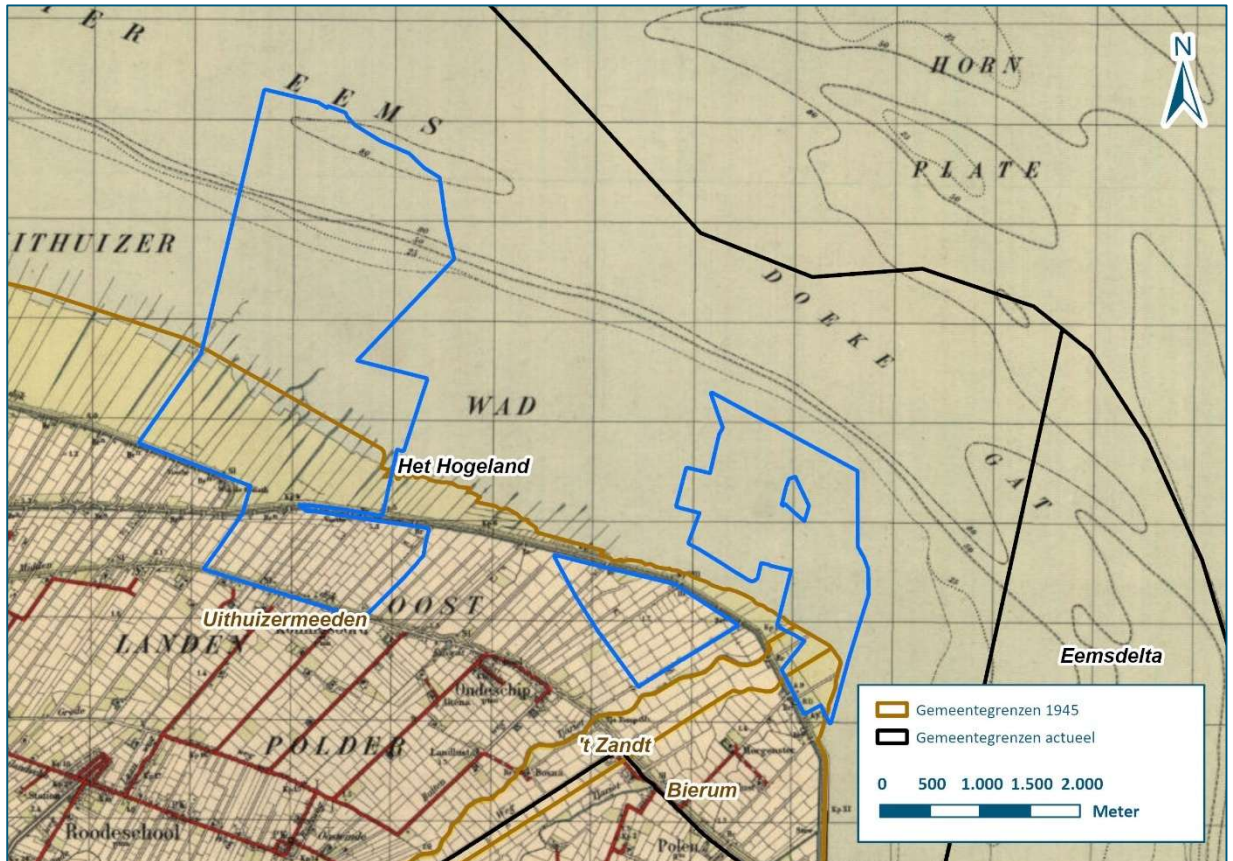
De situering van het onderzoeksgebied op de historische ondergrond is weergegeven in figuur 2.

---

¹ Arbobesluit, artikelen 2.26 en 4.10 lid 1 t/m 4.

² Nota van Toelichting wijziging Arbeidsomstandighedenbesluit, Onderdeel F, toelichting op artikel 4.10, lid 2.

³ Ibidem.

Figuur 2. Historische kaart van het onderzoeksgebied. (Bron: Topotijdreis Kadaster).

2. Inventarisatie Oriënterend Onderzoek

2.1 Onderzoek door derden

Figuur 3. Weergave van de bevragingsresultaten Onderzoek door derden. (Bron: Antea Group).

Antea Group Nederland beheert een database met eerder uitgevoerde onderzoeken. De opgave betreft alleen onderzoeken die door gecertificeerde bedrijven zijn opgesteld conform de WSCS-OCE of de CS-VROO richtlijnen. Onderstaande onderzoeken liggen geheel of gedeeltelijk in het onderzoeksgebied, zoals ook weergegeven in figuur 3.

Projectnummer	Type onderzoek
GPR2310.	Quicksan
GPR5420.22	Vooronderzoek
GPR6935.0	Vooronderzoek
GPR5457.17	Vooronderzoek
GPR7724.1	Vooronderzoek
249-008	Vooronderzoek
401-014	Vooronderzoek
169-018	Vooronderzoek
143000033	Vooronderzoek
BB23-402	Vooronderzoek
19p103	Vooronderzoek
18p149	Vooronderzoek
21p160	Vooronderzoek

De onderzoeken dienen nader te worden geanalyseerd om na te gaan in hoeverre er conclusies zijn gesteld, die van invloed zijn op de toekomstige maatregelen waarvoor dit document is aangevraagd.

2.2 Archief vermeldingen

De archief database is bevestigd voor vermeldingen van oorlogshandelingen in de omgeving van het onderzoeksgebied van het voorliggende rapport. De opgave van de EODD⁴ betreffende munitie verdachte gebieden en opgave van de bekende mijnevelden is opgenomen in paragraaf 2.5.

De database is bevestigd voor vermeldingen in en nabij het onderzoeksgebied. In de onderstaande tabel(len) zijn de resultaten gepresenteerd. In figuur 4 is een overzicht van de database archief vermeldingen opgenomen.

Inzet van de EODD in de omgeving:

UO-nummer	Datum	Straat	Plaats	Aangetroffen
20170681	2017-04-17	Hooilandseweg 126	Roodeschool	1 Schroot; Contragewicht
19821937	1982-06-03	Kwelderweg 6	Spijk	1 bg 6 pr niet verschoten
19961223	1996-06-10	Spijkster oudedijk 4 te Spijk	Delfzijl	1 bg 10,5 cm verschoten
19952688	1995-12-12	Gasunie Opl. Extern, Spijk	Eemsmond	belangrijke deel niet geleverd
19922173	1992-09-30	Tweehuizerweg 19	Spijk	1 bg 10,5 cm (D) verschoten
19900171	1990-01-24	Lage Trijnweg 46	Spijk	1 bg 10,5 cm verschoten
19842699	1984-08-14	N-Oostelijk v.d. Eemshaven	Eemshaven	1 zeemijn
20213130001		Kwelderweg 15	Eemshaven	Brisantgranaat schot van 3,7 cm 18 umg (DE)
19871932	1987-07-16	Kwelderweg 6, Eemshaven	Hefswal	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD.
19830606	1983-03-14	Kwelderweg 6	Spijk	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD.
20001681	2000-08-31	Meeuwstraatweg te eemshaven	Oudeschip	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD.
20060773	2006-05-15	Toppinga'sweg 5	Oudeschip	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD.
20191565	2019-07-16	kwelderweg 15	Eemshaven	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD.
20171572	2017-09-07	Kwelderweg 15	Eemshaven	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD.

⁴ EODD: Explosieven Opruimingsdienst Defensie.

20231537001		kwelderweg 15	Eemshaven	1 Restant; Brisantgranaat, 81mm mortier, leeg.
20213130001		Kwelderweg 15	Eemshaven	Pantsergranaat van 57mm, M70, niet verschoten
20213130001		Kwelderweg 15	Eemshaven	Granaat kartets van 4,7" verschoten (GB)
20200971	2020-04-21	Kelderweg t.h.v. 1	Eemshaven	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD.
20040633	2004-04-28	Nabij Eemshaven	Uithuizen	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD.
20051022	2005-07-15	Westerdijkstraat 69 te Roodeschool.	Roodeschool	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD.
20131801	2013-10-14	Lage Trijnweg 13	Spijk	1 Brisantgranaat; 10,5 cm (L/4,4) zonder ontsteker (D) (verschoten)
20111027	2011-06-21	Beatrixhaven	Eemshaven	1 Brisantgranaat; 40 mm (UK anti aircraft Navy)
19760138	1976-01-19	Lagetrijnweg 40	Spijk	1 mills 36 z/ost, 3 noodseinen parachute
19830198	1983-01-25	Eemshaven	Eemshaven	1 sonarboei
19932640	1993-11-13	Perceel Oostpolderweg 2, Spijk	Spijk	1 bg 10,5 cm versch
20001636	2000-08-26	Westelijke pier te Eemshaven	Oudeschip	cat i.o.m. maj Pijtak
20213130001		Kwelderweg 15	Eemshaven	Brisantgranaat schot van 3,7 cm 18 umg (DE)
20000975	2000-05-17	assistentie redeployment KFOR	Oudeschip	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD.
20171316	2017-07-26	Kwelderweg 15	Eemshaven	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD.
20171176	2017-06-30	Meeuwenstraat 6	Delfzijl	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD.
20061871	2006-11-27	Meeuwenstaartweg in Eemshaven	Uithuizen	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD.
20071449	2007-09-24	Meeuwenstaartweg 8 in Eemshaven!	Uithuizen	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD.
20080795	2008-06-03	Vargeul Eemshaven- Noordzee	Uithuizen	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD.

20061735	2006-11-04	Ranselgatweg, Eemshaven	Roodeschool	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD.
20171456	2017-08-21	Huibertgatweg 2	Eemshaven	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD.
19752941	1975-11-14	Bur R.P	Roodeschool	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD.
20231554000		Tweehuizerweg	Spijk Gn	Informatie niet voorhanden, dient te worden opgevraagd bij de EODD

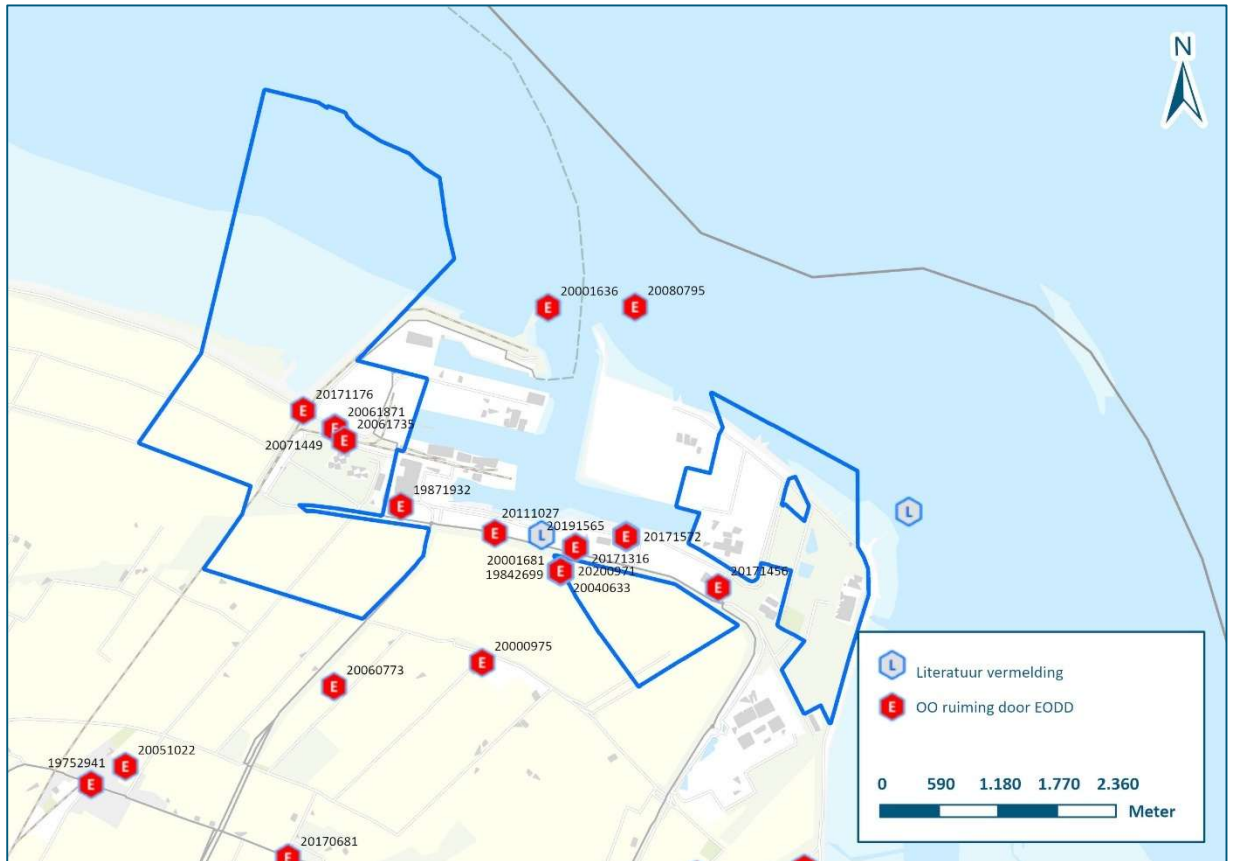
2.3 Literatuur vermeldingen

De literatuur database is bevroegd voor vermeldingen van oorlogshandelingen in de omgeving van het onderzoeksgebied van het voorliggende rapport.

De bevraging levert de volgende resultaten:

Datum	Gebeurtenis 1	Gebeurtenis 2	GIS ID
1940-05-10	T 378 Messerschmitt Bf 109 E-4 van het 5./(J) 186 in de Waddenzee.	BW46_554	BW46_554
1942-12-22	Bombardement door een Wellington op Pilsum.	BW46_8059	BW46_8059
1943-12-11	B-17G-5-VE met nummer 42.39859 XM-P Miss Mary van het 410th Bomber Squadron van de 94th Bomber Group op het wad bij Oudeschip (Gr).	BW46_10636	BW46_10636

De locaties zijn getoond op de kaart in figuur 4.

Figuur 4. Overzicht van archief- en literatuur vermeldingen (bron: Antea Group).

2.4 Open Source vermeldingen

Op het internet is een aantal thematische websites in te zien met inhoudelijk kwalitatief goede gegevens ten aanzien van de Tweede Wereldoorlog. De websites bieden daarmee een waardevolle bijdrage aan de inventarisatie. Desalniettemin dienen de verzamelde vermeldingen voor een inhoudelijke beoordeling nader te worden geanalyseerd aangezien het in veel gevallen niet duidelijk is wat de bron van de vermelding is. De opgave is daarom informatief en indicatief.

De open source database is bevraagd voor vermeldingen van oorlogshandelingen in de omgeving van het onderzoeksgebied van het voorliggende rapport. Gebleken is dat geen open source vermeldingen in of nabij het onderzoeksgebied als resultaat naar voren zijn gekomen.

2.5 Inventarisatie militaire objecten

Antea Group beheert een grote database met militaire objecten die zijn waargenomen op historische luchtfoto's uit de Tweede Wereldoorlog. Dergelijke waarnemingen worden gedeeld ten behoeve van de voorliggende rapportage. In deze paragraaf is tevens een opgave opgenomen van de opgave van de EODD betreffende de mijnevelden in Nederland. De database bevat daarnaast ook veel gegevens over militaire objecten waarvan de locatie bekend is zonder dat deze objecten zijn getoetst aan de hand van historische luchtfoto's of andere bronnen.

De militaire objecten database is bevraagd voor een opgave van de reeds verzamelde militaire objecten in de omgeving van het onderzoeksgebied van het voorliggende rapport.

In figuur 5 is een overzicht van de database militaire objecten opgenomen.

Onderzoekstype	GIS ID
Munitie opslag	LMP2711
Munitie opslag	LMP2712
Munitie opslag	LMP2713
Munitie opslag	LMP2714
Munitie opslag	LMP2715
Munitie opslag	LMP2716
Geschutstelling	G1482
Geschutstelling	G1483
Geschutstelling	G1484

Figuur 5. Weergave van de bevragingresultaten van de militaire objecten inventarisatie. (Bron: Antea Group).

3. Onderzoekresultaten van reeds uitgevoerde onderzoeken

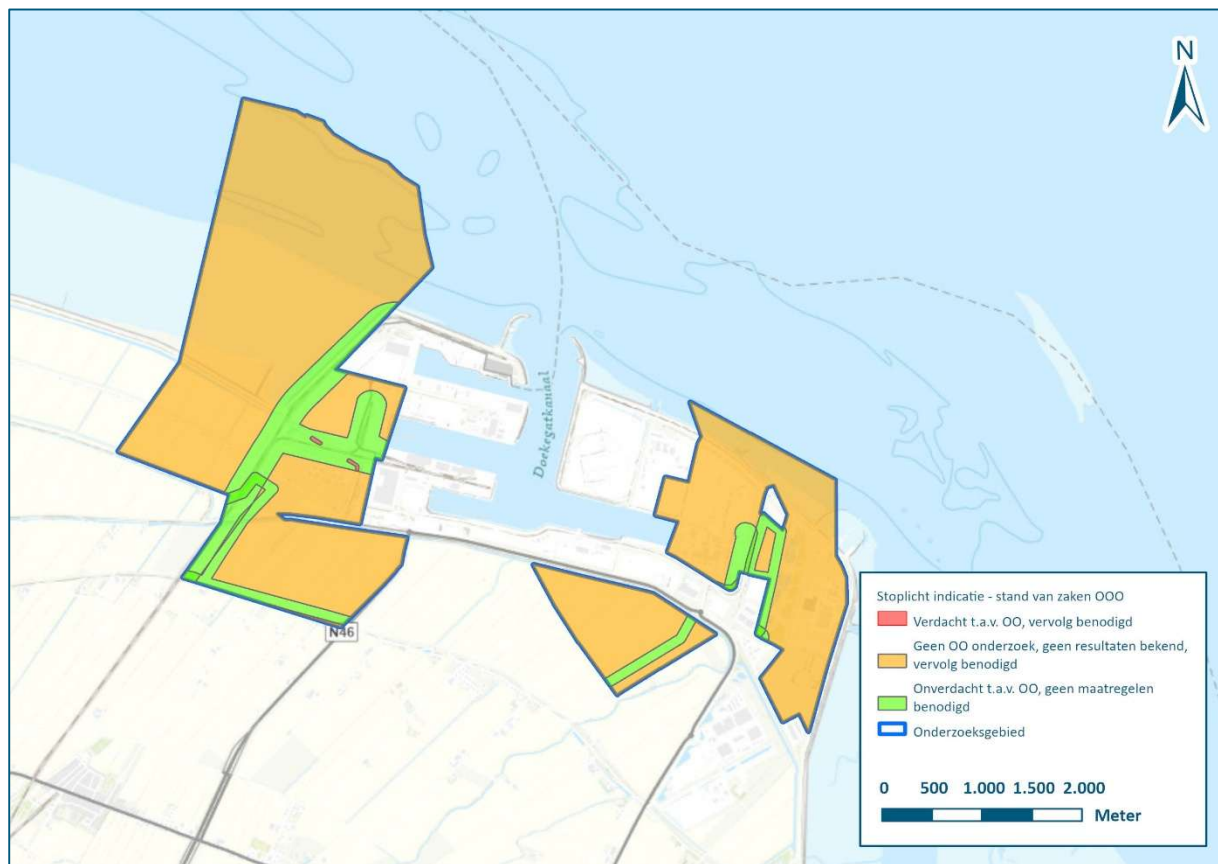
3.1 Uitleg totstandkoming landelijke statuskaart OO

Antea Group verzamelt, digitaliseert en archiveert bodemonderzoeken ten aanzien van OO. Dit zijn in alle gevallen onderzoeken die vrij downloadbaar op het internet zijn aangetroffen, door opdrachtgevers en overheden zijn aangeleverd, of na een informatieverzoek aan Antea Group zijn verstrekt.

Alleen de resultaten van recente onderzoeken zijn in de database opgenomen. Dit betekent dat alleen onderzoeksresultaten van WSCS-OCE (tussen 2012 en 2021) en CS-VROO onderzoeken (na 2021) zijn opgenomen in de database. De conclusies van deze rapporten worden, waar mogelijk, gemuteerd naar de actuele stand van zaken. Waar geen actuelere data beschikbaar is, kan een dergelijke mutatie niet plaatsvinden. Er kan derhalve geen garantie worden gegeven ten aanzien van de actualiteit van de getoonde verdachte en onverdachte gebieden.

Indien de database geen gegevens bevat wil nog niet zeggen dat er geen onderzoek is opgesteld. Of dat een Onderzoek Conflictperiode alsnog dient te worden opgesteld. In beide gevallen zal het advies volgen contact op te nemen met een adviseur OO van Antea Group. De adviseur zal vervolgens een projectgebonden advies geven.

3.2 Resultaten landelijke statuskaart OO: stoplicht indicatie

Figuur 6. Weergave van de bevragingresultaten van de landelijke statuskaart OO. (Bron: Antea Group).

In aanvulling op de eigen database heeft Antea Group de in paragraaf 2.1 genoemde onderzoeken opgevraagd bij Rijkswaterstaat, ProRail, gemeente en provincie. In figuur 6 zijn de verdachte en/of onverdachte gebieden weergegeven die geheel of gedeeltelijk binnen het onderzoeksgebied vallen. Deze zijn respectievelijk met een **rode** en **groene** kleur aangegeven op de kaart. De delen van het onderzoeksgebied waarvan geen resultaten voorhanden zijn, zijn met een **oranje** kleur aangegeven op de kaart. Binnen het onderzoeksgebied zijn de volgende afbakeningen bekend:

Projectnr Antea Group	Projectnr onderzoeksbureau	Conclusie
Statuskaart beheer	GPR5457.17	Verdacht
Statuskaart beheer	GPR5457.17	Onverdacht
0484157	73440	Onverdacht
0484157	143000033D	Onverdacht
0487981.100	0487981.100	Onverdacht

4. Conclusie en advies

4.1 Conclusie

Uit de archief database van Antea Group blijkt dat in de omgeving van het onderzoeksgebied meerdere aanwijzingen zijn ten aanzien van oorlogshandelingen ten tijde van de Tweede Wereldoorlog.

Antea Group heeft haar database bevestigd op de aanwezigheid van eerder uitgevoerde Onderzoeken Conflictperiode Ontplofbare Oorlogsresten binnen uw opgegeven projectgebied. Hier zijn meerdere onderzoeken uit naar voren gekomen. Antea Group heeft niet alle uitgevoerde onderzoeken in bezit en heeft daarom relevante overheden en instanties gevraagd om bij hen beschikbare onderzoeken te delen. Desondanks zijn niet alle uitkomsten van eerder uitgevoerde onderzoeken bij Antea Group bekend.

De beschikbare onderzoeken zijn uitgevoerd conform de WSCS-OCE richtlijn. De onderbouwing van de rapportages voldoet daarmee aan de destijds geldende richtlijn ten aanzien van het toewijzen van verdacht-en/of onverdacht gebied Ontplofbare Oorlogsresten. Het WSCS-OCE is inmiddels vervangen door de CS-VROO.

Resultaten van aangeleverde onderzoeken zijn verwerkt in de landelijke Statuskaart Ontplofbare Oorlogsresten van Antea Group. Binnen het onderzoeksgebied geeft de kaart de volgende resultaten:

- Een deel van het onderzoeksgebied is **onverdacht** van ontplofbare oorlogsresten;
- Een klein deel van het onderzoeksgebied is **verdacht** op ontplofbare oorlogsresten;
- Voor een groot deel van het onderzoeksgebied zijn geen onderzoeksresultaten bekend bij Antea Group. Dit komt enerzijds doordat hier niet eerder onderzoek is uitgevoerd, anderzijds doordat de informatie van sommige onderzoeken niet openbaar is.

4.2 Advies

Het advies met betrekking tot OO is voor de verschillende delen van het onderzoeksgebied als volgt:

- Binnen het groene gebied (onverdacht op OO) hoeft bij de voorgenomen werkzaamheden **geen rekening** te worden gehouden met het aantreffen van Ontplofbare Oorlogsresten. Werkzaamheden kunnen hier wat OO betreft op reguliere wijze worden uitgevoerd, met inachtneming van het van het protocol 'Spontaan aantreffen Ontplofbare Oorlogsresten'. Zie bijlage 6.1.
- Binnen het rode gebied (verdacht op OO) zullen bij voorgenomen grondroerende werkzaamheden aanvullende maatregelen m.b.t. OO genomen moeten worden. Dit kan door direct over te gaan tot opsporing van explosieven. Afhankelijk van de aard en omvang van de werkzaamheden en de diepte waarop de OO verwacht worden kan het raadzaam zijn om een Risicoanalyse ontplofbare oorlogsresten (CS-VROO) uit te voeren. In een Risicoanalyse zal het verdachte gebied uit eerdere onderzoeken worden heroverwogen. Ook worden de werkzaamheden afgezet tegen de specifieke risico's van de OO die verwacht worden. Een RA kan leiden tot een reductie van het verdachte gebied en kan onnodige inspanning en kosten bij het opsporen van OO voorkomen.
- Binnen het oranje gebied (geen resultaten bekend) adviseert Antea Group een Onderzoek Conflictperiode Ontplofbare Oorlogsresten (OCP-OO) uit te laten voeren conform het Certificatieschema Vooronderzoek en Risicoanalyse ontplofbare oorlogsresten (CS-VROO). Resultaat van het OCP-OO is een overzicht van verdachte en onverdachte gebieden en te nemen vervolgstappen.

Antea Group
Oosterhout, oktober 2025

Bijlage 1 Protocol onverwachts aantreffen Ontplofbare Oorlogsresten

Mocht tijdens de werkzaamheden een verdacht voorwerp worden aangetroffen waarvan vermoed wordt dat het om een explosief gaat, dan dienen de volgende instructies te worden gevolgd:

- Bij de vondst van een verdacht voorwerp dienen de werkzaamheden op het onderzoeksgebied te worden stilgelegd.
- Raak het voorwerp niet meer aan, ook niet als er twijfel bestaat of het om een explosief gaat of niet.
- Onderneem geen bluspoging wanneer er sprake is van brand of rookontwikkeling. Brandstichtende munitie produceert giftige rook en komt mogelijk alsnog tot ontploffing.
- Verlaat de vondstlocatie zo snel mogelijk en benader het voorwerp niet meer.
- Breng ander personeel in de omgeving op de hoogte.
- Meld de vondst van een mogelijk explosief bij de leidinggevende op het onderzoeksgebied zo snel mogelijk.
- Er dient contact te worden opgenomen met de politie (0900-8844), meld de vondst van een mogelijk explosief. De politie neemt vervolgens contact op met de Explosieven Opruimingsdienst Defensie (EODD) om langs te komen en het voorwerp te identificeren.

Verdere instructies zullen hierna worden gegeven door de politie en de EODD.

- De EODD zal eerst vaststellen of er inderdaad sprake is van een explosief.
- Wanneer sprake is van een explosief zal de EODD deze meenemen of ter plaatse vernietigen. Bij een vernietiging zal de EODD een afspraak maken met de gemeente, of de politie namens de gemeente.
- De EODD geeft aan de gemeente, of de politie namens de gemeente, advies over de in acht te nemen veiligheidsmaatregelen.
- Indien de te nemen veiligheidsmaatregelen dit toelaten, kan de gemeente aan de EODD advies vragen over de mogelijkheden tot het voortzetten van de werkzaamheden en de daarbij in acht te nemen veiligheidsmaatregelen totdat het explosief is geruimd.
- Het explosief wordt geruimd.

Wanneer meerdere explosieven worden aangetroffen op een project kan er niet langer gesproken worden van een incidentele vondst. Mogelijk betreft het een onbekend verdacht gebied en is er sprake van nieuwe informatie.

Bijlage 2 Bronnen landelijke OO database

In de onderstaande tabel zijn de geraadpleegde bronnen weergegeven.

Opgenomen en geraadpleegde bronnen Oriënterend Onderzoek OO
In het verleden uitgevoerde onderzoeken door gecertificeerde opsporingsbedrijven
VEO bommenkaart
Archief Explosieven Opruimingsdienst Defensie
Nederlands Instituut voor oorlogsdocumentatie
Nationaal Archief
Nederlands Instituut voor Militaire Historie
Bundesarchiv (Duitsland)
The National Archives (Verenigd Koninkrijk)
Library and Archives Canada
McMaster University (Verenigde Staten)
National Archives and Records Administration (Verenigde Staten)
Antea Group literatuur database aangaande luchtoorlog en overige oorlogshandelingen
Vergeltungswaffen database
Wings of Victory database
Antea Group militaire objecten database
Antea Group landelijke statuskaart Ontplofbare Oorlogsresten
Gemeentelijke diensten ten aanzien van Ontplofbare Oorlogsresten

Bijlage 3 Disclaimer

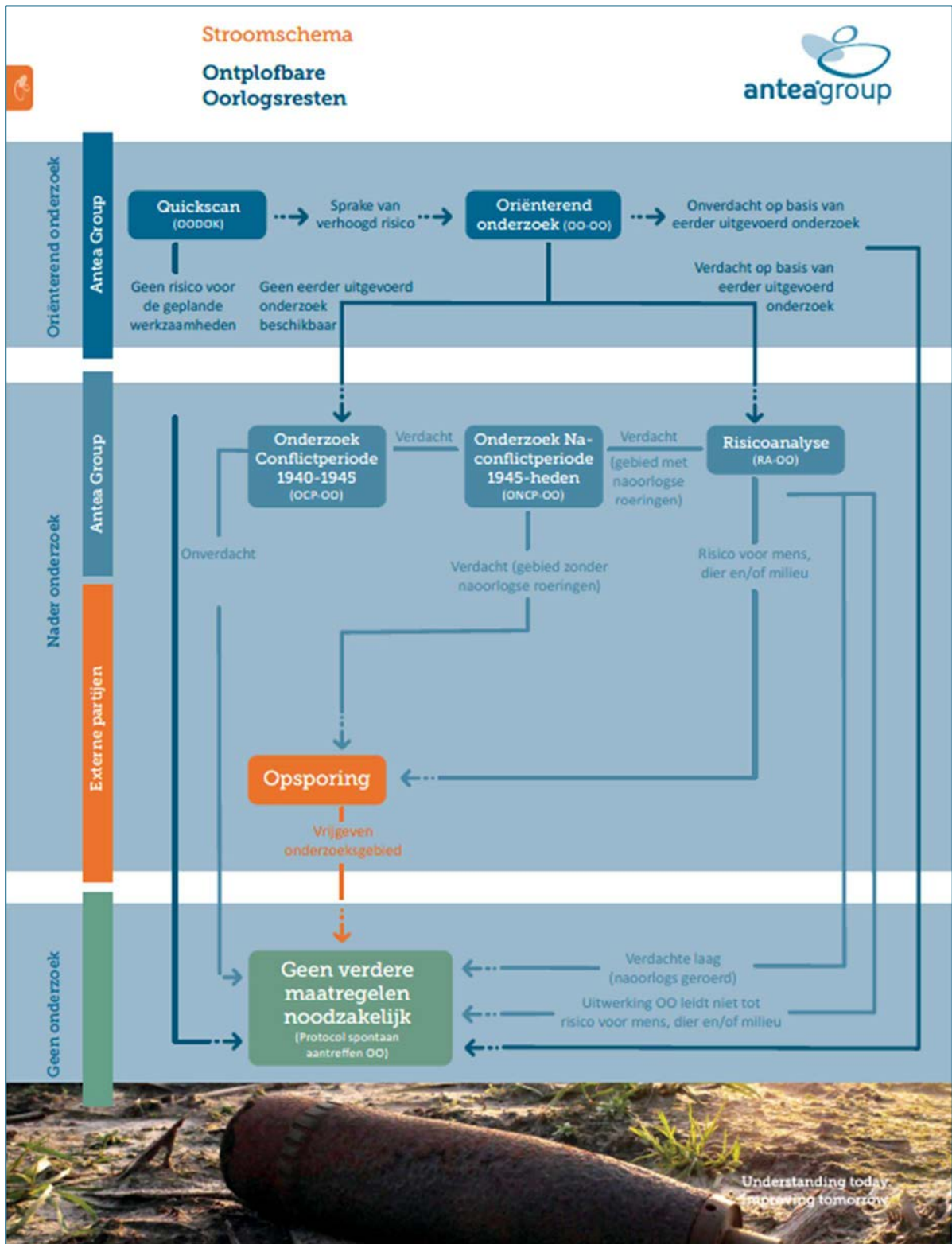
Het auteursrecht en het databankrecht op dit rapport en onderdelen daarvan berust bij Antea Nederland B.V. (hierna: "Antea Group"). U mag dit rapport en de daarin opgenomen informatie voor uzelf gebruiken. De afnemer van dit rapport komt het gebruik toe overeenkomstig de gemaakte afspraken uit de gesloten overeenkomst. De resultaten dient u te interpreteren als een inschatting gebaseerd op uw input. De resultaten zijn niet gegenereerd door (tussenkost van) een deskundige, waardoor Antea Group niet garandeert dat de betreffende resultaten in alle opzichten volledig, nauwkeurig of juist zijn.

De resultaten kunnen verouderd zijn, bijvoorbeeld omdat de omstandigheden veranderen. Het gebruik van de resultaten geschiedt volledig op eigen risico en verantwoordelijkheid van opdrachtgever. Antea Group sluit alle aansprakelijkheid en die van haar toeleveranciers uit voor enige schade als gevolg van onjuistheden, fouten of omissies in de informatie of daarop gebaseerde beslissingen.

Bijlage 4 Contact

Mocht u vragen hebben over de uitkomst van dit rapport of een vervolgonderzoek wensen? U kunt hiervoor contact opnemen met het team Ontplofbare Oorlogsresten van Antea Group:
ooo@anteagroup.nl

Bijlage 5 Stroomschema OO onderzoeken

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1800 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Beneluxweg 125
4904 SJ Oosterhout
Postbus 40
4900 AA Oosterhout

Copyright ©2025

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct een melding te maken bij security@antegroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

www.anteagroup.nl